

Iz celega sveta.

Duhovnik zaboden. Zaboden je bil 40letni duhovnik Giuseppe Dellavalle iz Monze v kraljevski galeriji v Milanu. Na enkrat se mu približa neznanec in mu zasadi nož v grlo z besedami: Končal si pridigovati nevednežem. Duhovnik se zgrudi in kmalu nato izdahne. Obiskovalci galerije se vržejo na morilca, a ta potegne revolver in rani smrtno dve gospe. Slednji so ga razorožili in aretirali. Pri zaslišanju je izjavil, da je hotel ubiti duhovnika, ker je duhovnik.

Po zlati poroki umorjen. Porotno sodišče v Plzinu je obsodilo na vislice 73letno delavčovo ženo Borik, ki je nekaj dni po zlati poroki ubila svojega 75letnega moža s sekuro. Na umorjenca se je poznalo 32 udarcev. Najvišje sodišče je obsodbo potrdilo.

Velikanski vihar na Ogrskem. Po vsej Ogrski je divjal dne 14. maja velik vihar. Na Sedmograškem je bil tako močan, da je v Varaju mnogo ljudi in živali izgubilo življenje. V Nagy Varadu in v Maros Vasarhelyju je podrli vihar mnogo stavb in odnesel strehe. Velikanski vihar-vrtinec je v Balvaniosu Varalia razrušil od 350 hiš 330. Tudi cerkve je vihar porušil. Vojaštvo se je odpeljalo na kraj nesreče. Dolež so izlekli izpod razvalin 4 mrtvice. Prebivalstvo prebiva na prostem. Tudi v sosednjih krajih Csaba, Uffalu Baotli je napravil vihar velikansko škodo in jih popolnoma opustošil. Skoro popolnoma razdejane so tri vasi.

Draga riba. V nekem bavarskem mestecu so vjeli ribo, težko 11 kg. Nek obrtniški mojster je razglasil, da poje to ribo od 8. ure zjutraj do polnoči sam. Ob 6. uri zvečer pa se mu je uprl želodec, imel je le še 6 kil ribe pred seboj, a jesti revež ni mogel več. Mojster je moral plačati izgubljeno stavo 100 mark (skoraj 120 K) in še 32 mark 30 pfenigov za ribo.

Vojaška pokorščina. Po mučnih vajah je dovoljen vojakom kratak počitek. „Kdor je truden se lahko vleže“ — ukaže narednik. Vse leže v travo, le dva enoletna prostovoljca ostaneta pokoncu. — „Zakaj se ne vsedeta?“, zavpije narednik nevoljno. — „Nisva nič trudna“, gospod narednik. — „To nič ne de“, zakriči narednik, „se morata pa delati, kakor da bi bila trudna!“

Pijane svinje. Prijatelj nam poroča o sledečem, smešno zanimivem dogodku: Blizu Sv. Kungote je nek posestnik pretakal vino. Postavil je tri škatle kalnega vina pred klet, da se izčisti. Gospodinja je tisti čas ravno izpustila svinje na pašo. Ščetinarji so ovehali vonj sladkega vina in so se spravili nad njega; posrebeli so skoraj vse vino. Nasledki so se takoj pokazali. Večje svinje so se kar poglele po tleh in za-

spale, mlajše pa so skakale in divjale, se postavljale na zadnje noge in tulile po svoje. Posestnik je bil ves preplašen, misleč, da se je pojavila pri svinjah bolezen božjast, ali kaj takega. Se-le, ko je opazil prazne vinske škatle, je vedel, od kod ta čudna sprememba pri svinjah. Opaža se, da svinje po tem času niso več zdrave, kar je znamenje, da alkohol se živalim škoduje. Najdejo pa se ljudje, ki skušajo večkrat posnemati ta dogodek.

Stekli psi popadli 21 oseb, ena oseba umrla. Ob belgijski meji pri Kapellnu je izbruhnila med psi pasja steklina. Stekli psi so popadli 21 oseb, izmed katerih je 1 mož umrl, ostali se pa nahajajo v Pasterjevem zavodu v Parizu.

11 čevljev dolga brada. Država North Dakota v Ameriki se sme ponašati, da ima največjega čudaka z dolgo brado na svetu. Ta človek se imenuje John N. Langseth, rojen v Norveški. Njegova brada meri 11 čevljev in 6 palcev. Izračunal je, da mu je zrasla brada vsako leto za štiri palce.

Zopet nesreča na morju. V neposredni bližini smirnskega pristanišča ob turškem obrežju v Aziji se je potopil dne 30. aprila parnik „Teksas“ grško-vzhodne paroplovne družbe „Hadži in Daud“. Parnik je zadel ob pomorsko mino in se je takoj potopil. Razpok parnika je bil strašanski. Od druge strani se pa poroča, da parnik ni zadel na mino, temveč da ga je potopila granatna krogla. Ker je parnik zaostajal za vodilno ladjo „Montana“, so turški topničarji v svari dvakrat slepo, drakrat pa ostro ustrelili. Ob četrtem strelu je zadela krogla v sredo parnika in se je parni kotel razletel. Poveljnik pristanišča v Smirni je takoj prijedral z jadrnicami ponesrečencem na pomoč. Med 108 potniki in 32 mornarjev ki so se nahajali na ponesrečeni ladji, so jih rešili 62, ranjenih je med njimi 9, 78 oseb je pa utonilo. Ladja „Teksas“ je vozila tudi evropsko pošto v Solun. Pri rešilnem delu so se dogajali srce pretresujoči prizori. Neko mlado turško mater so potegnili mrtvo iz morja, v naročju je držala dva mrtva otroka. Na ladji so se vozili večinoma grški in albanski otroci. Listi ostro napadajo paroplovno družbo, češ, da je malomarna in da ne pazi na varnost potnikov. Kapitan ponesrečenega parnika je bil zelo drzen mož in je bil baje pijan, ko se je zgodila nesreča.

Milijonarji na Japonskem. Japonsko-ruska vojna je nenavadno močno vplivala na razvoj Japonske, ki živi v gospodarskem pogledu novo življenje. Japonski listi trde, da je bilo do te vojne na Japonskem samo 440 Japonev, ki so bili milijonarji, a danes jih je 1081. Zadnje ljudsko štetje na Japnu in Formozu izkazuje 50.000.000 prebivalcev, kar znači, da pride na vsakih 50.000 prebivalcev po en milijonar. Najbo-

gatejši človek na Japonskem je neki baron Mičuji, čegar premoženje cenijo na 1.200 milijonov kron.

Kihanje — dobro znamenje. Stara navađa, da se kihajočemu vošči: Bog pomagaj, Bog daj zdravje, se vedno bolj izgublja. Že dolgo časa sem je samo navadni izraz uljudnosti nasproti kihajočim. Včasih pa ni bilo tako, ampak kihanje je bilo zelo pomenljivo in resno znamenje, ki je pomenilo dober, včasih pa slab dogodek. V starem Rimu je bilo kihanje po dnevi dobro, po noči pa slabo znamenje; odvisno je bilo tudi od tega, ali mesec sveti, ali je temna noč, ravno tako je vplivala na kihanje smer, proti kateri je človek kihnil. Pisatelj Homer pripoveduje, da je prišel ravno takrat, ko je tarnala žena Penelopa čez izgubo svojega moža Odiseja, ki hiši star berač. Ravno takrat je pa Penelopin sin Telemah tako strašno kihnil, da se je po celi hiši razlegalo. Penelopa je smatrala to za dobro znamenje in je z velikim veseljem sprejela staro berača v hišo in ga pogostila. Pod obleko berača se je skrival Odisej. — Vojkovodja Knesofon je na bojnem pohodu proti Perzom zaman prigovarjal svojim vojakom, naj ne sklepajo miru s Perzi; vojaki niso hoteli o tem nič slišati. Kar neki vojak glasno kihne, vojaki se priklonijo in Ksenofonovo mnenje je zmagovalo. Slične stvari najdemo tudi pri pisateljih Plutarhu, Herodotu in drugih. V Italiji je še zdaj v navadi, da se naštevajo kihajočemu cele litanije raznih pozdravov in voščil, četudi nihče več ne verjame, da bi kihanje imelo kak poseben pomen.

Vlomilec pribil svojo žrtev v posteljo. V ruskem mestu Uslabina je neznan človek vlomil v hišo nekega posestnika, čegar žena je našel samo doma. Prestrašena žena je hotela pobegniti in klicati na pomoč, a lopov jo je zagrabil in ji zapretil, da jo ubije, ako zine le besedico. Nato je začel iskati po hiši denarja. Ker ni ničesar našel, je hotel izsiliti od žene, da bi mu izročila denar. Začel jo je pretepati, a žena je molčala. Vlomilec je vsled tega ves pobesnel. Vrgel je ženo na posteljo in jo pribil na njo z žreblji ter ji hotel pribiti tudi roke. V silni bolesti pa je mučena žena zgrabila zločincega za obraz ter mu iztaknila oko. Vlomilec je vsled bolečin zakričal in nato pobegnil. Na ženo vpitje so kmalu prihiteli sosede. Našli so ženo vso v krvi ter so ji le s težavo izruvali iz nog žeblje. Uboga žena je izgubila mnogo krvi in dvomijo, da bi ostala pri življenju.

Se ena nesreča na morju. Parnik „Domenico Balduino“, ki je vozil 1500 laških vojakov iz Tripolisa in Derne nazaj v Italijo, je pri rtu Spartifento v Južni Italiji zavozil na pesek. Pristaniške oblasti so iz Messine takoj odposlale parnike na pomoč. Vojaki so baje rešeni. Kapitan se je hotel usmrtiti, a so mu samomor s silo preprečili.

PODLISTEK.

Zanikarni Boštjan — slab kristjan.

(Anton Martin Slomšek. Drobničice, I. 18.6, str. 32—36).

Živel je blizu Drave nek mrzel kmet, Rateja so ga imenovali. Delal je pridno, kakor se je privadil, pa za vse lepo je bil mrzel ko led. Ako so prišli gospod župnik k hiši, se je Ratej skril, in če je bilo treba kaj k farni cerkvi pripraviti, ni krajcarja gleštal. Kako nevhvaležno tak človek človeku Bogu ravna, ki mu da vse; ali bo imel srečo pri svoji hiši? S kakoršno mero se meri s tako se mu bo nazaj merilo.

Žena mu je rodila edinega sina; tudi za Boštjana so ga krstili. Ratej pa je šel iz doma, ko je prišla Ratejka na porod. Ako bi ji ne bile stregle dobre sosedinje, gotejev (botrov) poiskale, bi bilo dete brez krsta umrlo in mati vsa zapuščenca lahko vzela konec. Kaj se vam zdi od takega očeta? Ali ni grozovitejši kakor volk v planini? Ni šel na nobeno gostijo, ne sedmino, ni pristopil za botra; bil je brez vse krščanske ljubezni, mrzel ko led in trd kakor les. Kakor stariši, radi tudi otroci.

Ratej ni imel ne hlapca ne deklet; družinice ni nobeno ostalo pri njem. Mati se je komaj z živino ubijala, oče pa je bil od jutra do večera na polju, in ko je prišel zvečer domov, je napolnil živino, se navečerjal in je šel spat. Za Boštjančeka ni nobeden poskrbel, ali bo kaj molil ali se učil krščanskega nauka. Poglejte prvo zamuho pri otrocih, ki se vse žive dni ne popravi. Sadje od solnce zori, otroško srce od Boga dobi lepo podobo. Mati mora otroku na prsih v nebasa kazati, oče ga učiti molitve, kadar mu da prvi kosce kruha. Tak nauk je otroku jutranja zarja; ako ni jutranje zarje, tudi ne bo lepega dne; ako ni ma otrok nauka materinega, ne očetovega, težko se ga bodo slejni (naslednji) nauki prijeli. Oh, stariši, otrok učiti ne zamudite! Boljši je, da živina en večer ostane, da jej nobeden ne položi, kakor otroci zaspali, ne da bi molili; raje zjutraj živine ne napoliti, kakor otroci zamuditi, da bi prej jedli, kakor se pokrižali. Česar se otrok navadi, bo še starček znal.

Cel teden si ni Ratej dobrega privoščil; v nedeljo je pa hitro po opravi šel v gostilno, jedel in pil do trde noči ter prišel pogosto še-le o polnoči domov. Mati je mogla malokdaj v cerkev; Boštjanče je hodil z drugimi fantini; pri krščanskem nauku pa ni ostal. Po leti je moral popoldan pasti živino, po zimi pa se je potepal; in če je doma bil prav priden, vzel ga je oče seboj v gostilno; na krščanski nauk ni nobeden pomislil.

Poglejte drugo zamuho pri otrocih, ki se vse žive dni pozna človeku. Bog vam je dal 6 delav-

nikov za vaša dela, sedmi dan je on sebi posvetil, ga določil v svoje posvečenje. Služba božja, molitev in pa beseda božja, mora biti naša prva skrb. Kdor nedeljo in praznik okrade, se smrtno pregreši. Ne le slišati sveto mašo, ampak tudi besedo božjo, posebno pa popoldne krščanski nauk, zapoveduje draga cerkvena zapoved. Oh, koliko duš se iz nevarnosti pogubi, ker jih ni h krščanskemu nauku, posebno pa otrok, kakor se je gojilo našemu Boštjanu.

Oče se mu je izpil, in mati oslabela; Boštjan se oženi in prevzame kmetijo. Pa kakor kot mladenič navajen, tako tudi mož živi: brez Boga, brez molitve in krščanskega nauka. Njegov oče je delal vsaj vsak delavnik in šel vsako nedeljo v cerkev. Boštjan je šel proti cerkvi, pa pogosto ostal grede v gostilni; namesto službe božje je, namesto krščanskega nauka pije in pa igra; in ker mu je nedelja prekrajka, po dva, tri dni ostaja po krčmah, in kadar zvečer ponoči pozno pride domov in mu žena zine le žal besedo, jo otepe. Oh, da se Bogu usmili, imeti takega moža! Ali ni tat in ubijalec svoje žene in otrok? Le poslušajte!

Kar je žena doma pridelala, Boštjan zapije in zaigra. Še niso prav omlatili, že so hodili gostilničarji na skedenj. Otroke vsaj za silo oblačiti, dekli in hlapcu, ki sta ju morala imeti, dati plačilo, za sol in posodo je moral uboga žena svojo lastnino okraati. Pa vse ni pomagalo; v desetih letih so pritisnili dolžniki in Boštjanu prodali kmetijo. Zapravil je sam, pa beračit morajo iti z njim žena in otroci. Ali je to po pravici? Bode li Bog takšnemu človeku spregledal, ki se izgovarja, rekoč: Ako pijem, zapijem svoje. „Kdor za svoje, posebno domače ne skrbi“, veli sv. Pavel, je zatajil vero in je hujši od pogana — kakor naš Boštjan.

Boštjan, od vseh svojih najboljših tovarišev zapuščen, gre čez Dravo ter se po tujih farah v dnini kot težak potika; žena gre služiti k poštenemu sosedu, ki je bil otrokom gotej (boter). Kaka tri leta sta tako živela. Boštjan pa ni čele mesece prišel v cerkev, vsa tri leta ni bil pri spovedi. Ali more iz take zanikarnosti biti kaj prida? Kdor Boga pozabi, njega tudi Bog zapusti. Ni bil Boštjan zato nesrečen, da je izgubil streho in premoženje; saj se mnogim tisočem ravno tako zgodi; ali da je celo Boga zapustil, to je bila njegova najgrozovitejša nesreča. Kaj mislite, kaj se je zgodilo?

Ko se je Boštjan že naveličal, vlačiti se po svetu, se gre goteju ponujat, da bi ga vzel v službo, ter hoče s svojo ženo zopet živeti. Od Božiča do srede leta živita skupaj, ali kar si je uboga žena prislužila, ni mogla zadosti skriti pred možem; vzel ji je tudi silo in je šel za njene denarje pit žganje. Neko poletno nedeljo pride pozno domov. Bilo je vroče, in ženo, ki je bila noseča, tako dolgo spravila, da se gre z njim kopat. Pijane na samotni za vodo ženo popače kakor Kajn Abelna, ubije mater in otroka pod njenim

srcem, vrže v globočino, ter se povrne domov spat. Poglejte, tako daleč se poživini človek, ki se z mladega lepo Bogu služiti ne nauči, ne moli, h krščanskemu nauku ne hodi, k spovedi ne gre. Tako daleč pripelje človeka zanikarnost v službi božji. Oh, kako hudo je vendar zapustiti Boga, izgubiti sv. Duha! Takemu so postavljene vislice, njemu je pekel odprt.

Drugi dan Boštjan dolgo leži, in ker žene dolgo ni na svetlo, ga barajo (vprašajo), kamo bi bila? „Me ni se samemu dolgo zdi, da je ni“, pravi Boštjanče; pa na čelu se mu že vidi, kaj je storil. Gospodar pošlje po gosposko; gospod pride in njega izpraša, da sta se bila ponoči šla kopat. Peljejo ga za vodo, gospod ga drži za roko in mu šuje na žilo. Ko pride na mesto, kjer je ubil ženo, mu začne žila neznano plati. „Ravno tukaj si ženo usmrtil“, zarohini nad njim gospod, in Boštjanče, ki je tolikokrat rekel, da se ne boji ne hudiča ne birača, zdaj ves trepeče, obstoji, kar je storil, pokaže mrtvo truplo, ki ga potegnejo iz šumne. O, vi mrzli, trdovratni grešniki, ki pravite: „Me ni vest kaj ne očita“, pogledite in pomislite, kako strašno je huda vest, kadar se zbudi, za toliko hujša, kolikor dalje spi. Strašno je, živemu Bogu priti v roke, katerega zanikrnik tako nemarno zapusti, kakor naš Boštjan.

Boštjana postavijo na sodbo ter ga barajo, kako se je mogel lotiti svoje lastne žene? Kaj mislite, kako se je izgovoril? „Mojo kravo“, je dejal, „ubijem, dokler je moja, zakaj bi pa žene ne; saj sem ubil svojo, ne vaša.“ — „Ali ne znaš 10 božjih zapovedi“, veli sodnik, „katerih peta pravi: Ne ubijaj!“ — „Od teh pa še nisem slišal“, odgovori Boštjan. In ko nadalje pripoveduje, se sodniki prepričajo, da ne zna niti najpotrebnejših krščanskih resnic in da veliko let ni bil pri sv. spovedi. Duhovski gospod ga morajo sedaj v ječi poučiti, česar se poprej v cerkvi ni dal poučiti. V šestih mesecih je njegova sodba dotekla, bil je obsodjen k smrti in obešen.

Zalosten konec zanikrnega, pa vendar navadnega življenja. Kako je prišel Boštjan na vislice? Zanikrnost od mladih dni je bila žalostna lestva, po kateri je šel na vislice. Prvi klin so mu zabili neskrbni stariši, ki ga niso poučili v krščanskem nauku; drugo ga so mu zabili dušni pastirji, ki ga niso bolj ostro imeli in niso prisilili dopolniti krščanske dolžnosti; tretji klin so mu zabili slabi tovariši, ki so ga hvallili in v zanikrnem življenju potrdili; trije klini pa so zadostili, nesrečen konec storiti, in čeravno ne na vislice, kakor nesrečni Boštjan, v večno pogubljenje priti, in to je še-le največja, neskončna in večna nesreča. In kako gladek je pot v pekel med nami, z zanikrnostjo nadelan, pri mladih, kakor pri starih ljudeh; da skoraj večji del ljudi, posebno pa moških, pravega pota v nebasa ne pozna, ter hodi po cesti, po kateri pelje zanikrnost kristjane v pekel.